

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XXIV):

Calificativele tribuniștilor din epoca de glorie a „Tribunei” –
Diamandi Manole președintele consiliului de administrație

Triumviratul epocii de glorie a Tribunei

“Stâlpul redacției”
Ioan Bechnitz
1848, Sibiu - 1898, Sibiu

cu morgia lui nemțească – era denumit **“Verdnung”** (Ordin) și **“Befehl”** (Chemat la ordine), pentru vigoarea cu care își impunea punctele de vedere.

“Spiritus rector”
Ioan Slavici

Profesorii = “substantive”
Ziariștii și avocații = **“neguțători de vorbe”**
Adversarii ziarului = **“oameni de nimic” (checichemeți)**

“Omul relațiilor cu autoritățile și oamenii politici”
mereu pe drumuri, mai ales cu trenuri de noapte, era **“Liliac”** sau **“Curierul rusesc”**

Diamandi Manole
(1833, Brașov - 1899, B-ti)
Președinte Consiliu de Administrație **“Tribuna”**

Titu Liviu Maiorescu

I.C. Brătianu
“Babacu”
prim ministru scriitor, acad.

Nicolae Cristea “Pater Ambrozius”
“Notre ami”
politician, filosof scriitor, acad.

Eugen Brote “Lord Palmerston”

Calificative pentru personajele vremii

Boierul muntean Dinicu Golescu deplângea - la înc. sec. XIX - situația existentă, susținând că „europenii”, și nu românii, aveau monopolul producției de cunoaștere despre patrie, știrile despre noi fiind trunchiate. Teoria privind manipularea trunchiată a informațiilor despre o țară sau o etnie (ca instrument geopolitic), este o componentă a strategiei de recuperare a demnității naționale, care s-a păstrat până în prezent, fiind adoptată în funcție de interese politice înalte.

Credem că regele Carol I cunoștea bine istoria și toate aceste imagini despre principatele române, în perioada celei mai lungi domnii din istoria statelor românești (48 de ani) încercând să schimbe treptat situația pe care a moștenit-o și contribuind la creșterea prestigiului țării. A fondat instituții fundamentale pentru statul modern, a construit castelul Peleş – azi, cea mai cunoscută atracție turistică regală - iar în plan extern a obținut independența țării și a câștigat Dobrogea (pierzând sudul Basarabiei). Un sprijin substanțial a primit din partea familiei sale, Hohenzollern-Sigmaringen, o familie regală înrudită cu familia lui Napoleon al III-lea, cu familia prusacă domnitoare dar și cu alte case regale din Europa. Istoria consemnează și una din marile neîmpliniri ale lungii domnii, respectiv eșecul reformei economiei agrare, agricultura rămânând principalul sector economic care s-a păstrat într-o formă primitivă, într-o continuă degradare și măcinat de probleme sociale explozive. Astăzi, mulți cercetători spun că România moștenește ultimele urme ale agriculturii tradiționale, autentice, un potențial atu ce trebuie valorificat corespunzător.

Carol I a știut să gestioneze „războiul vamal” (1886-1892) dintre România și puternicul vecin nordic - imperiul austro-ungar - un „război” atipic cu mari consecințe, ce a afectat în primul rând Transilvania. Relațiile comerciale tensionate s-au păstrat mult timp, greu loviți fiind comercianții, industriașii și meseriașii transilvăneni; aceștia – lipsiți de materiile prime ieftine românești – au înțeles să emigreze, mulți stabilindu-se în România. Se știe că dezvoltarea industrială a Văii Prahovei se datorează meseriașilor secui, unguri și români, fiind o consecință directă a „războiului vamal”.

Fondarea cotidianului sibian „Tribuna” are multe cauze, una dintre cele mai importante fiind determinarea fondatorilor, majoritatea acestora nefiind și redactori ai viitoarei publicații: «Ioan Bechnitz, particular în Sibiiu – Dr. Aurel Brote, directorul Băncii de asigurațiune „Transilvania” în Sibiiu – Eugen Brote, proprietar în Sibiiu – Ioan Dusoiu, comerciant în Brașov – Diamandi Manole, comerciant și president al camerei de comerț și industrie în Brașov – Simeon Marginean, avocat în Brașov – Dr. Ioan Neagoe, medic în Brașov – George P. Popp, fabricant în Brașov – Ioan de Preda, avocat în Sibiiu – Ioan Slavici, particular în Sibiiu. Cei zece membri fondatori - avocați, comercianți medici și particulari, așa cum s-au declarat în articolul program „Cătră publicul român!” – provin din Sibiu și Brașov, într-o repartiție egală, semn că disputa celor două orașe în fondarea „Tribunei” nu a fost tranșată la data de 14/26 aprilie 1884.

Aici, se cuvine a-l prezenta pe marele comerciant, filantrop și mecenat cultural brașovean Diamandi Manole, născut în 1833 (în Brașov) și decedat în 1899 (București), cel care a avut un rol important atât în apariția cât mai ales în susținerea financiară a cotidianului sibian „Tribuna”. Să urmărim prezentarea acestuia făcută de istoricul dr. Vasile Crișan în „Enciclopedie Tribuna” (vol I): «Mare admirator al lui Andrei Șaguna. Cu timpul și-a creat la Brașov o situație materială prosperă. A devenit președintele Camerei de industrie și comerț din localitate, membru de vază al Sinodului diecezan și al Congresului național bisericesc, președinte al eforiei școlilor românești din Brașov, cu mare influență și cu relații întinse în mediul politic, economic și bisericesc. Poziția financiară independentă și-a folosit-o adesea în scopuri cultural-naționale. A fost finanțatorul serbărilor de la Putna, din august 1871, unde tinerii Eminescu și Slavici puneau temelile unui cotidian ardelean axat pe ideologia Junimii. A fost inițiatorul subscripției printre românii ardeleni pentru ajutorarea răniților din Războiul de Independență. A adunat fonduri pentru susținerea școlilor românești din Brașov, ș.a. A avut un rol important în apariția Tribunei. (...) Alături de Ioan Bechnitz, a fost factor decisiv la menținerea pe linia de plutire a finanțelor Tribunei. Iată cum îl descria Ioan Slavici în articolul Serbarea de la Putna: „Negustor cu deosebire priceput în ale sale el știa să-și chivernisească treburile, nu se avânta niciodată, ci se mulțumea cu câștig mic, dar sigur. Tot așa în relațiile sale personale, precum și în viața comună, el era cu inima deschisă și bună-credință, căuta todeauna restabilirea buneii înțelegeri și vorba lui prețuia mai mult decât subscrierea întărită cu martori și cu pecete; întreprinderea la care lua și el parte era sigură de reușită”. Fiind cel mai reprezentativ dintre acționarii Institutului tipografic, a fost ales președintele Consiliului de administrație. Pe parcursul numeroaselor momente de dificultăți financiare prin care a trecut Tribuna și Institutul, a intervenit în sprijinul acestora. Prin numeroasele legături cu oameni politici și de afaceri din România și din monarhia dualistă, a ajutat la creșterea numărului de abonați în

București, Botoșani, Iași, Târgoviște, Turnu-Măgurele, Călărași. Din fonduri proprii, încă de la primul număr, achită zece abonamente, din care nouă sunt lăsate la dispoziția redacției pentru a fi trimise la comune bisericești mai sărace; a ajutat la obținerea de sponsorizări în favoarea ziarului și a publicațiilor Institutului tipografic.

Cu umorul ușor sarcastic, dar îngăduitor, descrețea frunțile tribuniștilor, mereu amenințați de dificultăți financiare și represiuni guvernamentale. Avea la îndemână câte un calificativ pentru personajele vremii: Profesorii erau porecliți – substantive, ziariștii și avocații – neguțători de vorbe, I.C. Brătianu era Babacu, Titu Maiorescu – Notre ami, Eugen Brote – Lord Palmerston; Nicolae Cristea – Pater Ambrosius. Ioan Slavici, mereu pe drumuri, mai ales cu trenuri de noapte, era Liliac sau Curierul rusesc, iar Ioan Bechnitz, cu morga lui nemțească – era denumit Verdnung (Ordin) și Befehl (Chemat la ordine), pentru vigoarea cu care își impunea punctele de vedere. În fine, pe adversarii ziarului îi denumește checichemeți, cu accepțiunea de „oameni de nimic”. (D. Vatamaniuc, Tribuna și ctitorii ei, în Tribuna, Cluj, nr. 45, 16/31 iul. 2004). Triumviratul Ioan Slavici – spiritus rector, Ioan Bechnitz – stâlpul redacției și Diamandi Manole – omul relațiilor cu autoritățile și oamenii politici a asigurat epoca de glorie a Tribunei sibiene.»

Diamandi Manole se numără printre puținii tribuniști care nu au „beneficiat” de o lucrare monografică, deși personalitatea acestuia a fost recunoscută și apreciată atât de sași cât și de români; se știe că avea intrare la prim-ministrul României chiar înaintea mitropolitului regatului român, el conducând Camera de Comerț brașoveană în cea mai dificilă perioadă din economia transilvană, războiul vama. A fost considerat mare patriot, desfășurând ample activități de susținere financiară a mișcării naționale.

Puțini știu că Diamandi Manole a fost trezorierul lojii francmasonerie brașovene „La trei coloane” („Zu den drei Säulen”), cel mai important loc de întâlnire al elitelor tuturor etniilor regiunii, for reprezentativ al iluminismului transilvănean.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxiv-calificativele-tribunistilor-din-epoca-de-glorie-a-tribunei-diamandi-manole-presedintele-consiliului-de-administratie-126709.html>

